

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Minister De Jonge, Minister Bruins en Staatssecretaris Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Utrecht, 11 september 2019

KNMG
Mercatorlaan 1200
Postbus 20051 3502 LB Utrecht

088 4404204
directiesecretariaat@fed.knmg.nl

Bijlagen 1

Referentie

AC/jb

Onderwerp

Steunbetuiging KNMG bekostiging opleiding

Geachte Ministers en Staatssecretaris,

Eerder heeft u bijgevoegde brief van de Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG) ontvangen. De KNMG steunt het verzoek van de KAMG om de opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid te bekostigen.

Er wordt steeds meer ingezet op het voorkómen van ziekten in plaats van het behandelen ervan en dit is een ontwikkeling die de KNMG van harte toejuicht. Preventie en participatie zijn bij uitstek het werkterrein van de sociaal geneeskundigen. Het is dan ook van groot belang dat er, ook in de toekomst, voldoende artsen zijn om de publieke tak van preventieve zorg, in nauwe samenwerking met huisartsen, klinisch specialisten en andere zorgprofessionals, vorm te geven en uit te voeren. De KNMG pleit er dan ook voor om niet alleen de opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid te bekostigen, maar ook die tot verzekeringsarts en bedrijfsarts. Door, net als bij de andere medische vervolgopleidingen, bereidheid te tonen om mee te betalen aan de kosten die een vervolgopleiding tot sociaal geneeskundige met zich mee brengt, laat VWS zien preventie daadwerkelijk serieus te nemen.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'René Héman', is written over the closing text. The signature is stylized and somewhat abstract, with a large loop at the beginning and several horizontal strokes extending to the right.

René Héman, arts
voorzitter artsenfederatie KNMG

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Minister Koolmees en Staatssecretaris van Ark
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Utrecht, 11 september 2019

KNMG
Mercatorlaan 1200
Postbus 20051 3502 LB Utrecht

088 4404204
directiesecretariaat@fed.knmg.nl

Bijlagen 1

Referentie

AC/jb

Onderwerp

Steunbetuiging KNMG bekostiging opleiding

Geachte Minister en Staatssecretaris,

De Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG) heeft bijgevoegde brief toegestuurd aan het ministerie van VWS. De KNMG heeft VWS laten weten dit verzoek van de KAMG om de opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid te bekostigen te ondersteunen.

De KNMG vindt het belangrijk dat er ook bij het ministerie van SZW meer aandacht komt voor het belang van dit aparte terrein van de gezondheidszorg, de sociaal geneeskundigen en verzekeringsartsen, en dit is de reden dat we de brief met onze steunbetuiging ook aan u toesturen. Wat de KNMG betreft wordt niet alleen de opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid bekostigt, maar ook die tot verzekeringsarts en bedrijfsarts.

Er wordt steeds meer ingezet op het voorkómen van ziekten in plaats van het behandelen ervan en dit is een ontwikkeling die de KNMG van harte toejuicht.

Preventie en participatie zijn bij uitstek het werkteerrein van de sociaal geneeskundigen. Het is dan ook van groot belang dat er, ook in de toekomst, voldoende artsen zijn om de publieke tak van preventieve zorg, in nauwe samenwerking met huisartsen, klinisch specialisten en andere zorgprofessionals, vorm te geven en uit te voeren. De KNMG pleit er dan ook voor om niet alleen de opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid te bekostigen, maar ook die tot verzekeringsarts en bedrijfsarts. Door, net als bij de andere medische vervolgoopleidingen, bereidheid te tonen om mee te betalen aan de kosten die een vervolgoopleiding tot sociaal geneeskundige met zich mee brengt, laat SZW, samen met VWS, zien preventie daadwerkelijk serieus te nemen.

Met vriendelijke groeten,

René Héman, arts
voorzitter Artsenfederatie KNMG

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Minister Hugo de Jonge, Minister Bruno Bruins en Staatssecretaris Paul Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ. Den Haag

Utrecht, 18 juni 2019

Betreft: bekostiging opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid

Geachte Ministers en Staatssecretaris,

De Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG) vraagt aan het Ministerie van VWS een volledige bekostiging van de vernieuwde, integrale opleiding tot arts Maatschappij & Gezondheid (M&G) per 1-1-2021 via de SBOH.

Onderstaand lichten we de noodzaak van dit verzoek graag toe.

Situatieschets: zo is het nu.

De zorgbehoefte van de maatschappij verandert. De monodisciplinaire, sterk gespecialiseerde curatieve zorg dreigt onbetaalbaar te worden en is toenemend inefficiënt vanwege de opmars van welvaartsziekten en chronische multimorbiditeit. Om goede gezondheidszorg beschikbaar en toegankelijk te maken en te houden, is een verschuiving nodig van nazorg naar voorzorg. Anticiperende geneeskunde, integrale geneeskunde en preventie zijn de aangewezen richtingen.

Preventie en participatie zijn het werkterrein van de sociaal geneeskundigen, waaronder de arts Maatschappij & Gezondheid (M&G). De huisartsen besloten recent¹ dat preventie buiten de spreekkamer (primaire of universele preventie) niet des huisarts is. Artsen M&G zijn onmisbaar om de publieke tak van de preventieve zorg - in nauwe samenwerking met huisartsen, klinisch specialisten en andere zorgprofessionals - vorm te geven en uit te voeren.

Het aantal artsen in de sociale geneeskunde neemt al jaren af. Dit geldt met name voor de artsen M&G. In 2000 waren er ongeveer 1200 geregistreerde specialisten M&G. Anno 2019 zijn dat er nog 700. In dezelfde periode is het aantal huisartsen en klinisch specialisten flink toegenomen². De afname van artsen M&G leidt tot grote tekorten in de sector en draagt ertoe bij dat de gewenste verschuiving van nazorg naar voorzorg niet gerealiseerd kan worden.

---

¹ <https://www.lhv.nl/uw-beroep/kwaliteit/toekomstvisie-2022/kernwaarden-en-kerntaken-huisartsenzorg%20>

² RGS. Gegevens RGS 1 januari 2019. Bestuursrapportage maart 2019.

Onvoldoende instroom

Er is in de geneeskunde onvoldoende aandacht voor volksgezondheid, preventie en participatie. In de studie geneeskunde komen deze sociaal geneeskundige thema's nauwelijks aan bod, waardoor weinig artsen kiezen voor een carrière in de sociale geneeskunde. Onbekend maakt immers onbemind. Toch is er interesse onder jonge artsen voor werkvelden buiten het ziekenhuis. Niet iedere arts wil levenslang in de kliniek of huisartsenpraktijk werken. De mogelijkheden die het vak van arts M&G biedt - om preventieve patiëntenzorg te combineren met collectieve zorg - zijn aantrekkelijk voor samenwerkingsgerichte jonge artsen met een breed volksgezondheidsperspectief en maatschappelijke belangstelling.

Nu haken helaas veel van deze jonge artsen voortijdig af, door onbekendheid met het vak, de gebrekkige financierings- en organisatiestructuur van de opleiding en beperkte carrièreperspectieven in de publieke gezondheidszorg.

Versnippering

Door superspecialisatie is de afgelopen jaren een woud ontstaan van zorgopleidingen. Dit geldt ook voor de arts M&G, die op dit moment 10 verschillende profielen kent³. Deze versnippering van het vak leidt tot verminderde samenhang in de publieke gezondheidszorg, onvoldoende flexibiliteit om in te spelen op veranderingen, te weinig carrièreperspectieven voor artsen en suboptimaal gebruik van de mogelijkheden van de arts M&G in de publieke gezondheidszorg.

Recent heeft het College Geneeskundig Specialisten (CGS) een notitie⁴ uitgebracht over het zorglandschap. In deze notitie pleit ook het CGS voor de integratie van specialismen en profielen en tevens voor een duidelijke rol van de public health en preventie in de zorg.

Gebrek aan financiering

Geneeskundige vervolgopleidingen worden nagenoeg allemaal bekostigd door het Ministerie van VWS. Dit geldt voor de klinisch specialistenopleidingen (cluster 2) en de huisartsenopleidingen (cluster 1). In de sociale geneeskunde (cluster 3) is deze bekostiging door VWS zeer beperkt. Een belangrijk deel van de opleidingsplaatsen in de sociale geneeskunde is afhankelijk van de welwillendheid van werkgevers⁵. De belangstelling van werkgevers voor de inhoud van de opleiding is in het algemeen groot, maar om deze zelf te bekostigen klein. Het valt niet mee voor werkgevers om te investeren in het toekomstig algemeen volksgezondheidsbelang. Opleiden vraagt veel tijd en geld en je weet nooit zeker of het rendement ervan op termijn jouw organisatie ten goede komt, of toch die van je collega-instelling c.q. concurrent. Werkgevers kiezen vaak voor goedkopere, maar minder gekwalificeerde werkrachten, in plaats van te investeren in de opleiding van artsen M&G. Dit is nadelig voor de kwaliteit van de publieke gezondheidszorg.

Blik op de toekomst: zo kan het wel

De samenleving schreeuwt om een integrale benadering van de zorg waarbij de gezonde burger centraal staat. Om symbiose tussen preventie en curatie, goede samenwerking tussen betrokken

---

³ Artsen infectieziektenbestrijding, medisch milieukundigen, artsen tbc-bestrijding, jeugdartsen, donorgeneeskundigen, forensisch geneeskundigen, artsen beleid en advies, farmaceutisch geneeskundigen, artsen indicatie en advies, vertrouwensartsen.

⁴ CGS. 'Het zorglandschap verandert, het specialismenlandschap verandert mee'. Februari 2019

⁵ Artsen M&G werken bij een breed scala aan werkgevers in de (semi-)publieke gezondheidszorg. Bijvoorbeeld: GGD'en, Thuiszorgorganisaties, Veilig Thuis, Zorgverzekeraars, defensie, Sanguin/NTS, farmaceuten, gemeenten, VWS-concern (RIVM, departementen, ZonMW, GR, IGJ, NZA).

partijen en een optimale organisatie van zorg, of deze nu onder de gemeentelijke overheid of onder de zorgverzekering valt. Hiervoor zijn breed opgeleide artsen nodig die zich soepel bewegen door het veld van de publieke zorg, aansluitend bij de lokale behoefte.

Integrale opleiding arts M&G

De KAMG neemt haar verantwoordelijkheid met het Opleidingsplan arts M&G 2017⁶. Daarin is gekozen voor één integrale opleiding tot arts M&G met 5 deskundigheidsgebieden⁷. De huidige opleiding in afzonderlijke profielen wordt hiermee verlaten en tevens wordt de academische component versterkt. De nieuwe opleiding bevat, naast vakinhoudelijke kennis, stages in diverse werkvelden en aandacht voor medisch leiderschap, samenwerking, wetenschappelijk onderzoek, innovatie, strategie en beleid. Met dit opleidingsplan worden breed inzetbare artsen M&G opgeleid die zich flexibel kunnen bewegen in het veld van de (semi-)publieke gezondheidszorg. Zij dragen optimaal bij aan de organisatie en ontwikkeling van de zorg. Het opleidingsplan ligt ter finale goedkeuring bij het CGS om per 2021 in te gaan.

Deze artsen M&G zijn in staat om de volksgezondheid te blijven bevorderen, beschermen en bewaken:

- Het sociaal wijkteam dat werkt voor burgers van 0-100 jaar heeft toegang tot een arts M&G die inzetbaar is voor alle burgers.
- Artsen M&G kunnen elkaar en andere zorgprofessionals veel sneller vinden op de disciplines van jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp en kindermishandeling, huiselijk geweld, inclusief forensisch-medische expertise.
- De artsen M&G die nu verdeeld zijn over de drie profielen infectieziekten, medische milieukunde en tuberculosebestrijding versterken elkaar in één deskundigheidsgebied en kunnen samenwerken voor een gezonde leefomgeving die vrij is van infectieziekten en milieuproblemen.
- Er is een sterke brug te slaan tussen de arts M&G die adviseert over voorzieningen, zelfredzaamheid en participatie in het kader van de WMO en de medische advisering in het kader van de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg.

Programma versterking publieke gezondheid

Om goede publieke gezondheidszorg te realiseren, is meer nodig dan een nieuwe opleiding tot arts M&G. De sociale geneeskunde is samen met het werkveld aan zet om aantrekkelijker te worden voor artsen. Belangrijk is tevens om de interne samenhang binnen het vakgebied te verbeteren en de banden tussen opleiding, wetenschap, praktijk en beleid aan te halen om zo een goede basis te vormen om de gewenste veranderingen in de zorg. Dat doen we onder meer met het programma Versterking publieke gezondheid⁸.

---

⁶ <https://www.kamg.nl/nieuw-opleidingsplan-arts-mg-definitief/>

⁷ JeugdGezondheid (JG). Medisch expertise kindermishandeling en huiselijk geweld en Forensische geneeskunde (MF). Infectieziektebestrijding, Tuberculosebestrijding en Medische milieukunde (ITM). Medische Advisering (MA). Donor- en Farmaceutische geneeskunde (DF)

⁸ Programma versterking publieke gezondheid. De arts M&G als verbinder. KAMG 2018-02-01

De KAMG verbindt de wetenschappelijke verenigingen van de artsen M&G. Vanuit die rol startte de KAMG in 2018 samen met belangrijke netwerkpartners een campagne om de bekendheid, het imago en de aantrekkelijkheid van het vak van artsen M&G te verbeteren. Dit programma werkt aan betere opleidingsmogelijkheden tot specialist, meer promotieplaatsen, de geïntegreerde inzet van de artsen M&G in het veld van de publieke gezondheid en een beter carrièreperspectief ná de opleiding. Deze zaken maken van de publieke gezondheidszorg een aantrekkelijke sector voor jonge artsen om in te werken.

Bekostiging van de opleiding tot arts M&G door VWS

Een belangrijke hindernis om de publieke gezondheid voor te bereiden op de gewenste veranderingen in de zorg en de nieuwe opleiding voor artsen M&G in te voeren, is de bekostiging van de opleiding tot arts M&G.

Daarom vragen we u, als vertegenwoordigers van het Ministerie van VWS, om bekostiging van de vernieuwde, integrale opleiding tot arts M&G per 1-1-2021 via de SBOH.

Graag lichten wij dit verzoek verder aan u toe. Vanzelfsprekend beantwoorden wij ook graag eventuele vragen en gaan wij met u in gesprek hoe we met elkaar de publieke zorg kunnen verbeteren.

Met vriendelijke groet,

Elise Buiting, arts M&G, voorzitter KAMG

CC: de heer E. Gerritsen, Secretaris-Generaal Ministerie van VWS

CC: mevrouw A. Berg, Directeur-Generaal Ministerie van VWS

CC: mevrouw C.E. Mur, directeur MEVA VWS